

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор ДУ «Інститут Травматології та ортопедії
Національної академії медичних наук України»
_____ **Поляченко Ю.В.**

Розглянуто та затверджено на засіданні вченої
ради 18.01.2022 р., протокол № 1

ПОЛОЖЕННЯ

про оцінку заходів безперервного професійного розвитку на ознаки академічної доброчесності та дотримання принципів доказової медицини Державної установи «Інститут травматології та ортопедії Національної академії медичних наук України»

I. Загальні положення

1.1. Положення про оцінку заходів безперервного професійного розвитку на ознаки академічної доброчесності та дотримання принципів доказової медицини Державної установи «Інститут травматології та ортопедії Національної академії медичних наук України» (далі – Положення) розроблено з урахуванням вимог Законів України “Про освіту”, “Про вищу освіту”, “Про наукову і науково-технічну діяльність”, «Про професійний розвиток працівників», «Основи законодавства України про охорону здоров’я», “Про авторське право і суміжні права”; Постанови Кабінету Міністрів України “ Про затвердження Положення про систему безперервного професійного розвитку медичних та фармацевтичних працівників”, Статуту Державної установи «Інститут травматології та ортопедії Національної академії медичних наук України»(далі ДУ «ІТО НАМНУ»), Кодексу корпоративної етики науковців, лікарів та медичних працівників Державної установи «Інститут травматології та ортопедії Національної академії медичних наук України».

1.2. У Положенні додатково, окрім законів та постанов України, використані, проаналізовані (за необхідності викладені у редакції відповідно до особливостей діяльності ДУ «ІТО НАМНУ») інформаційні матеріали з відкритих джерел електронних ресурсів – сайтів (у тому числі щодо нормативної бази) вітчизняних закладів вищої освіти, наукових установ, рекомендацій Міністерства освіти і

науки України, Міністерства охорони здоров'я, освітня і наукова періодика, тощо.

1.3. Мета Положення полягає у запровадженні правил і норм академічної доброчесності, дотримання стандартів чесної та високо-професійної діяльності співробітників установи та принципів доказової медицини в ДУ «ІТО НАМНУ» при реалізації заходів безперервного професійного розвитку.

II. Поняття та принципи академічної доброчесності

2.1 Академічна доброчесність – сукупність встановлених законодавством етичних принципів і правил, якими мають керуватися учасники навчально-виховного процесу під час навчання, викладання та проведення наукової (творчої) діяльності для забезпечення впевненості в результатах навчання та/або наукових (творчих) досягненнях.

2.2 Академічна доброчесність означає дотримання правил посилення на джерела інформації при використанні ідей, розробок, уявлень, інформації; дотримання авторського права та суміжних претензій; надання інформації про методи та результати дослідження, використані джерела та власну науку (професійну). Достовірна інформація про діяльність, контроль за дотриманням академічної доброчесності медичним персоналом, об'єктивна оцінка результатів професійної підготовки.

2.3 Відповідно до Закону України «Про освіту» проявами академічної проступки є: плагіат, самоплагіат, фальсифікація, списування, обман, підкуп та упереджене оцінювання.

2.2. Академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства.

2.3. Самоплагіат – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів.

2.4. Фабрикація – вигадкування даних або фактів, що використовуються в освітньому процесі чи наукових дослідженнях.

- 2.5. Фальсифікація – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень.
- 2.6. Списування – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання.
- 2.7. Обман – надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої та наукової (творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування.
- 2.8. Підкуп – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі.
- 2.9. Упереджене оцінювання – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти.
- 2.10. Медичний персонал Державної установи «ІТО НАМН» може бути притягнутий до відповідальності за порушення академічної доброчесності при здійсненні заходів безперервного підвищення кваліфікації:
- Відмова від заліків, участь у професійній діяльності тощо під час стажування.
  - повторне проходження відповідного розділу безперервного підвищення кваліфікації (затверджується вченою комісією факультету);
- 2.10. Вид академічної відповідальності учасника навчального заходу CPD за конкретне порушення академічної доброчесності визначається спеціальними законами та внутрішніми положеннями Інституту та затверджується Вченою радою ІТО НАМН.

III. Поняття, концепція та принцип доказової медицини.

- 3.1. Доказова медицина — це галузь клінічної медицини, що спрямована на порівняння, аналіз та впровадження доказів, отриманих на користь пацієнтів.
- 3.2 Доказова медицина передбачає використання останніх даних щодо ефективності та безпеки діагностичних, профілактичних або терапевтичних заходів, отриманих у рандомізованих контрольованих клінічних дослідженнях,

для прийняття клінічних рішень щодо їх застосування у кожного пацієнта. Доступні докази можна знайти, порівняти, узагальнити та широко розповсюдити на користь пацієнтів.

- Принцип використання наукової та медичної інформації тільки найвищого рівня доказовості.

- Принципи постійного оновлення інформації про результати медичної науки та клінічної практики.

- Усі учасники галузі медицини постійно в курсі принципів науково-практичних результатів.

- Принцип оптимальної діагностичної доцільності.

- Ефективна, безпечна та економічно ефективна індивідуальна схема лікування будь-якого захворювання на основі принципів раціональної медикаментозної терапії.

- Принципи науково обґрунтованого прогнозування захворювання.

- Принципи постійного підвищення безпеки медичних втручань (діагностичних, лікувальних, фізіотерапевтичних, хірургічних, тканинних).

- Принципи стандартизації медичних втручань, щоб застосовувалися тільки найбільш ефективні, безпечні та економічно вигідні методи діагностики, профілактики та лікування з урахуванням типу лікувально-профілактичних закладів.

- Принцип мінімізації економічних витрат на діагностику та лікування захворювань.

- Принцип колективної відповідальності за підвищення ефективності діагностично-терапевтичних методик.

- Принципи безперервної оптимізації національної системи охорони здоров'я для раціоналізації державних ресурсів і можливостей для пацієнтів, організації перспективних національних проектів і програм, спеціальної підготовки та перепідготовки тощо.

IV. Вимоги до учасників освітніх заходів безперервного професійного розвитку ДУ «ІТО НАМН» щодо дотримання академічної доброчесності та принципів доказової медицини, заходи щодо попередження їх порушень

4.1. Учасники освітньої діяльності безперервного професійного розвитку (медичні, наукові працівники державного агентства "ІТО НАМН") зобов'язані: - у разі подання ідей, розробок, висловлювань, інформації правильно посилатися на джерела інформації; - дотримуватися чинного законодавства про авторські та суміжні права; - надавати достовірну інформацію про методи та результати дослідження, використані джерела інформації та власну науково-дослідницьку діяльність; - учасники, організатори безперервного професійного розвитку, освітніх процесів повинні контролювати дотримання академічної доброчесності, принципів доказової медицини, відданість науковцями академічній доброчесності, принципам доказової медицини для об'єктивної та неупередженої оцінки результатів навчання; - у випадку надходження інформації про те, що учасники навчального процесу неналежно виконували свої обов'язки, порушили законодавство України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про авторське право і суміжні права», «Про професійний розвиток працівників», «Основи законодавства України про охорону здоров'я», Постанови Кабінету Міністрів України « Про затвердження Положення про систему безперервного професійного розвитку медичних та фармацевтичних працівників», Кодексу корпоративної етики науковців, лікарів і медичних працівників Державної установи «Інститут травматології та ортопедії НАМН України», Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року № 261 (зі змінами внесеними Постановою КМУ № 283 від 03.04.2019), тощо - повідомляти керівництво ДУ «ІТО НАМН».

4.2. Учасники освітньої діяльності безперервного професійного розвитку (медики, науковці, випускники ІТО НАМН) зобов'язані:

- підвищувати престиж наукових установ власними досягненнями у професійній, науковій діяльності та навчанні;
- поважати професіоналів високого рівня, науковців та інших працівників;
- належним чином посилатися на джерела інформації під час використання ідей,

розробок, висловлювань, інформації;

- дотримуватись законодавства - надавати достовірні результати про власну професійну, освітню (наукову, творчу) діяльність, методи дослідження, методи обробки та джерела інформаційної інформації;
- участь у підвищенні кваліфікації, професійній самоосвіті, навчальних курсах у визначений час, (виняток - відсутність з поважних причин);
- не виконувати або будь-яким чином не заохочувати зміни до вже отриманих оцінок щодо підвищення кваліфікації, професійної освіти, дисциплін;
- якщо учасником навчального заходу отримано оцінку безперервного професійного розвитку щодо своїх обов'язків, порушення законодавства України
- інформувати наукову частину ДУ «ІТО НАМН»

4.3. З метою запобігання недотримання норм і правил академічної доброчесності, принципів доказової медицини вжито наступних заходів:

- інформувати медичних працівників, науковців та учасників навчального процесу про необхідність дотримання принципів доказової медицини, норм і правил академічної доброчесності, професійної етики;
- Лекції, інформаційні оголошення для медичних працівників, науковців та здобувачів вищої освіти, аспірантів ДУ «ІТО НАМН» з питань

доказової медицини (принципи доказової медицини, класи/градація та рівні доказовості, ступінь ефективності процедур тощо), наукові, навчальні методи підготовки, правила опису джерел та цитування;

- учасники освітніх заходів безперервного професійного розвитку (медичні, наукові працівники та учасники навчального процесу) ознайомлені з цим положенням;
- посилення контролю за правильним оформленням довідкових джерел інформації завідувачами кафедр, завідувачами клінічних кафедр, завідувачами діагностичних та науково-дослідних лабораторій, керівниками дисертаційних досліджень, членами оціночних комісій у разі запозичення ідей, заяв, інформації, тощо;
- Перевіряти, оцінювати або технічно перевіряти наукові роботи, звіти, фахові статті, оглядові статті на предмет академічного плагіату та недотримання

принципів доказової медицини за допомогою спеціалізованого програмного та апаратного забезпечення;

V. Порядок перевірки та критерії оцінювання академічного плагіату

5.1. Буде перевірено на предмет академічного плагіату та дотримання принципів доказової медицини:

- рукописи, тези доповідей, які надійшли до редакторів наукових журналів або до оргкомітетів науково-освітніх та методичних заходів (конференцій, семінарів, круглих столів);
- Наукові, дисертаційні роботи, науково-методичні, навчально-методичні праці (підручники, посібники), монографії, методичні рекомендації та інші наукові праці, які потребують погодження та рекомендації Вченої ради ІТО НАМН для публікації.

5.2. Організацію перевірок робіт і матеріалів, зазначених у цьому Положенні, здійснюють:

- головний редактор, заступник головного редактора наукових журналів, керівник структурного відділу, що організовує відповідну діяльність -

Рукописи, тези доповідей, які надходять до редакторів наукових журналів або до оргкомітетів науково-освітніх і методичних заходів (конференцій, семінарів, круглих столів, тренінгів);

- керівники, завідувачі та кваліфіковані наукові співробітники кафедр, відділів, науково-дослідних лабораторій (представники/керівники) та головні наукові працівники (представники)

-Наукові, науково-методичні праці (підручники, посібники), спеціалісти Автори, інші наукові праці, методичні пропозиції, що потребують погодження та пропозиції, оприлюднені вченою комісією національного закладу «ІТО НАМН», а також здобувачів ступеня вищої освіти доктора філософії, доктора наук.

5.3. Вищезазначені особи, відповідальні за перевірку, визначають особливість та унікальність кожної поданої наукової праці (матеріалу) та надають письмові

зауваження для подальшого розгляду на засіданнях Оргкомітету, Вченої ради ІТО НАНМ.

Перевірка може відбуватись за допомогою спеціалізованого програмного та апаратного забезпечення.

5.4. Особа, яка підготувала висновок, несе відповідальність за об'єктивність щодо наявності академічного плагіату, дотримання принципів доказової медицини.

5.5. При перевірці робіт і матеріалів застосовуються такі оцінки: наукова праця допускається до друку або (і) захищається; робота потребує доопрацювання та перевірки; робота потребує значного доопрацювання та повторної експертизи; робота буде відхилена без права на подальший розгляд.

5.6. Результати експертизи на наявність академічного плагіату відповідно до принципів доказової медицини оформлюються протоколом засідання вченої ради з одним із таких варіантів: рекомендується до опублікування; рекомендується

захисту; повернути матеріали на доопрацювання або відхилити наукову роботу без права подальшого розгляду.

5.7. Після виявлення академічного плагіату, недотримання принципів доказової медицини, особи надають обґрунтовані висновки на розгляд вченої ради, організаторів певних заходів, які приймають остаточні рішення щодо наявності в роботі ідей та наукових результатів, які отримані іншими авторами, та (або) відтворення опублікованих текстів інших авторів без відповідного посилання, щодо порушення принципів доказової медицини.

VI Відповідальність за порушення академічної доброчесності та дотримання норм доказової медицини.

6.1. Учасники освітньої діяльності процесу безперервної освіти несуть відповідальність за порушення академічної доброчесності та дотримання принципів доказової медицини відповідно до законодавства України.

6.2. Учасники освітньої діяльності, які беруть участь у процесі безперервної освіти, можуть бути притягнуті до відповідальності у разі порушення принципів доказової медицини та академічної доброчесності, зокрема:

- попередження;
- процедура повторного проходження оцінювання (проміжний та підсумковий контроль);
- повторного проходження відповідного освітнього компонента освітньої (освітньо-наукової) програми у формальній освіті;
- відмова надати позитивний висновок у разі присвоєння безперервного професійного розвитку та відповідних балів (кредитів ЄКТС) у неформальній освіті;

6.3. Дотримання академічної доброчесності та дотримання принципів доказової медицини контролюється викладачами/екзаменаційною комісією з метою безперервного підвищення кваліфікації при виконанні підсумкових контрольних завдань під час стажування, участі в науково-практичних конференціях, семінарах, практикумах, тренінгах, симуляціях. навчання

VII. Організація роботи Комісії щодо розгляду фактів академічної недоброчесності та недотримання принципів доказової медицини.

7.1. З метою виконання норм цього Положення створюється Комісія щодо розгляду фактів академічної недоброчесності та недотримання принципів доказової медицини в ДУ «ІТО НАМН» (далі – Комісія). Склад Комісії (не більше 7 осіб) затверджується наказом директора ДУ «ІТО НАМН» із зазначенням терміну її повноважень .

7.2. Комітет має право отримувати та розглядати інформацію (заяви, повідомлення) про недотримання норм і правил академічної доброчесності, недотримання принципів доказової медицини учасниками освітньої діяльності безперервного професійного розвитку.

7.3. У своїй діяльності Комісія керується Конституцією України, законодавством у сфері освітньої діяльності, нормативно-правовими актами Міністерства освіти і науки України, статутом ДУ «ІТО НАМН» та цим положенням..

7.4. Організаційною формою роботи Комісії є засідання. Зустрічі можуть бути регулярними, у межах часу, зазначеного в плані роботи, або позачерговими, коли це необхідно для вирішення нагальних питань. Умовою проведення засідання комісії є присутність не менше 2/3 її складу. Члени Комітету відвідують засідання особисто та запрошуються для розгляду окремих питань. Комітети можуть залучати експертів у певних галузях і використовувати спеціалізоване програмне та апаратне забезпечення для достовірного виявлення порушень правил і положень академічної доброчесності або недотримання принципів доказової медицини в кожному конкретному випадку..

7.5. За результатами розглянутих на засіданні питань Комісія приймає рішення у формі висновку про порушення або дотримання норм цього Положення.

Висновки Комісії підписує її голова. Зазначені висновки мають рекомендаційний характер і подаються Уповноваженому для прийняття рішень у межах його

компетенції для подальших дій персоналом національного агентства «ІТО НАМН».

7.6. Будь-який працівник закладу, який займається освітньою діяльністю з метою безперервного професійного розвитку, якому стало відомо про порушення цього Положення, може відповідно до Закону України «Про звернення громадян» звернутися до Комісії та подати заяву до її голови. У анкеті зазначаються персональні дані претендента (ПІБ, контактні дані: адреса, телефон, місце роботи (навчання), посада, відділ, особистий підпис). Анонімні заяви комісія не розглядає. Заявники та особи, які розглядаються за порушенням нормативних питань цього розпорядження, запрошуються на засідання комісії..

VIII. Права учасників освітніх заходів з безперервного професійного розвитку, стосовно яких виявлено факт порушення академічної доброчесності та дотримання принципів доказової медицини.

8.1. Особа, яка порушила принципи академічної доброчесності, та принципи доказової медицини, має такі права:

- ознайомитися з усіма дослідженими матеріалами - надати усні та письмові пояснення особисто чи через представника або відмовитися надавати будь-які роз'яснення про порушення академічної доброчесності та дотримання принципів доказової медицини;
- знати дату, час і місце та бути присутнім при розгляді питань, які виявляють порушення фактів академічної доброчесності, принципів доказової медицини
- оскаржити рішення про притягнення до відповідальності за порушення норм академічної доброчесності та дотримання принципів доказової медицини.

8.2. Апеляція подається особисто автором роботи на ім'я директора ДУ «ІТО НАМН». У разі подання апеляції директор наказує створити апеляційну комісію з приводу цього питання. До складу Комісії з розгляду скарг входять авторитетні наукові працівники. За їх згодою до складу комітету можуть входити інші особи, які не є працівниками установи.

8.3. Висновки Апеляційної комісії оформляються відповідно до відповідного протоколу та підписуються всіма членами апеляційної комісії.

8.4. Учасники освітніх заходів безперервного професійного розвитку мають право оскаржувати заяви про порушення норм і правил академічної доброчесності та дотримання принципів доказової медицини іншими способами, передбаченими законодавством.

ІХ. Прикінцеві положення

9.1. Положення щодо оцінки заходів безперервного професійного розвитку на основі академічної доброчесності та дотримання норм доказової медицини Інституту травматології та ортопедії НАМН України «затверджується на засіданні вченої ради. Зміни та доповнення до цього статуту були розглянуті та затверджені на засіданні вченої ради інституту.

9.2. Це положення набирає чинності з дня опублікування вченою радою ДУ «ІТО НАМН». Ці положення опубліковані на веб-сайті Інституту.

9.3 Учасники освітньої діяльності безперервного професійного розвитку, освітніх процесів ознайомлюються з цими положеннями після їх затвердження та оприлюднення на веб-сайті Академії, а також під час прийому на роботу чи навчання, стажування.

9.4. Учасники освітніх заходів з метою безперервного професійного розвитку Державної Установи «ІТО НАМН» мають бути ознайомлені з нормами цього Положення та виконувати їх. Незнання цих правил не є підставою для невиконання.